

NÆVNEHUS

Dato: 16. juni 2025
Sagsnr.: 22/04207
Klagenr.: 1033944
Sagsbehandler: MSCK/SUOE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Miljø- og Fødevareklagenævnet

Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af revurdering af miljøgodkendelse til et husdyrbrug i Kalundborg Kommune

Tlf.: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 41, jf. § 39, jf. § 43 a, jf. § 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Kalundborg Kommunes afgørelse af 28. februar 2022 om revurdering af miljøgodkendelse til et svinebrug på Astrupvej 11, 4450 Jyderup.

Kalundborg Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. marts 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af husdyrbrugets ejer, der er repræsenteret ved konsulent (klager).

Klager har anført, at det meddelte påbud de facto vil betyde, at velholdte stalde med en forventet lang levetid skal tages ud af drift, hvilket vil medføre et betydeligt økonomisk tab for husdyrbruget. Klager påpeger i den forbindelse, at staldanlægget på husdyrbruget er i god stand og at der er foretaget en gennemgribende renovering heraf i perioden 2010-2012. Der er efter klagers opfattelse tale om stalde, der har en høj grad af fleksibilitet og en høj kvalitet, og som kan bruges til alle former for svineproduktion. Idet der for nuværende ikke findes teknologier på teknologilisten, der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen i eksisterende stalde, når princippet om økonomisk proportionalitet skal overholdes, og da det tillige er usandsynligt, at der kommer ammoniakreducerende teknologier, der vil kunne anvendes på eksisterende stalde indenfor en rimelig tidshorisont, vil eneste mulighed for at nedbringe ammoniakdepositionen fra husdyrbruget være en reduktion af produktionen. Klager anmoder derfor Miljø- og Fødevareklagenævnet om at ændre vilkårene i påbuddet, således at kravet til totaldeposition med ammoniak fra husdyrbruget til kategori 1-natur først skal være opfyldt 15-20 år efter renoveringens afslutning i 2012.

Klager har endvidere anført, at Kalundborg Kommune i ammoniakberegningen burde have anvendt ruhedsfaktoren "Skov" for oplandet mellem staldene og det konkrete kategori 1-naturområde, i stedet for ruhedsfaktoren "Landbrug". Såfremt ruhedsfaktoren "Skov" anvendes, vil totaldepositionen til det pågældende kategori 1-naturområde ifølge klager være 1,5 kg N pr. ha pr. år. Dermed vil totaldepositionen ligge tæt på det niveau på 1 kg N pr. ha pr. år, hvor der efter klagers opfattelse forventes ikke at være en synlig påvirkning. Den samlede ammoniakpåvirkning, svarende til totaldepositionen tillagt baggrundsbelastningen, vil herefter være ca. 13 kg N pr. ha pr. år, hvilket ifølge klager er inden for tålegrænsen på 10-20 kg N pr. ha pr. år for den pågældende naturtype. Henset til den således begrænsede ammoniakpåvirkning af det konkrete naturområde og den alvorlige konsekvens, det vil have for husdyrbruget at skulle nedbringe ammoniakdepositionen hertil, virker det efter klagers opfattelse uproportionalt, at påbud om nedbringelse af den totale ammoniakdeposition skal efterkommes senest 12 måneder efter afgørelsesdatoen for revurderingen. Også af den grund anmodes Miljø- og Fødevareklagenævnet om at ændre det påklagede påbud.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Daværende Bjergsted Kommune (nuværende Kalundborg Kommune) meddelte den 17. marts 1998 en miljøgodkendelse til et husdyrbrug på Astrupvej 11, 4450 Jyderup. Godkendelsen blev meddelt med hjemmel i §

33 i den dagældende miljøbeskyttelseslov,⁴ og omfattede en årlig produktion af 550 årssøer med smågrise op til 25 kg og 7.450 slagtesvin, svarende til 427 dyreenheder (DE). Godkendelsen indebar opførelse af en ny fare- og smågrisestald (stald 1) med et bruttoareal på ca. 1880 m², en ny løbe- og drægtighedsstald (stald 2) med et bruttoareal på ca. 1690 m², en ny servicebygning med et bruttoareal på ca. 860 m², og to nye gyllebeholdere med en kapacitet på hver 2.500 m³. Godkendelsen omfattede herudover en række eksisterende slagtesvinestalde (stald 11-16).

Kalundborg Kommune meddelte den 19. december 2008 en ny miljøgodkendelse til husdyrbruget på Astrupvej 11, 4450 Jyderup. Godkendelsen blev meddelt med hjemmel i § 12 i den dagældende husdyrbruglov,⁵ og omfattede en årlig produktion af 550 årssøer, 11.825 smågrise (7,2-25 kg), 3.000 polte (25-80 kg), 8.700 slagtesvin (25-102 kg) og 2 heste, svarende til 499,9 DE. Godkendelsen omfattede fire eksisterende stalde (stald 1, 2, 3 (tidligere servicebygning) og 4 (hestestald)). Derudover omfattede godkendelsen fem eksisterende gyllebeholdere samt diverse driftsbygninger til bl.a. kontor, halm og lade. Godkendelsen indebar desuden opførelse af to tilbygninger til henholdsvis stald 1 og stald 2 med et samlet areal på 4.400 m², en udleveringsbygning samt en ny gyllebeholder med en kapacitet på 2.500 m³. Som en del af projektet skulle de eksisterende stalde 11-15 nedrives og stald 16 skulle inddrages som nødstald.

Kalundborg Kommune traf herefter den 15. april 2016 afgørelse om nedskrivning af produktionstilladelsen til husdyrbruget på Astrupvej 11, 4450 Jyderup. Det fremgår af afgørelsen, at de ældre slagtesvinestalde (stald 11-15) var blevet fjernet i overensstemmelse med miljøgodkendelsen fra 2008, men at de tilladte tilbygninger af stald 1 og stald 2 ikke var blevet opført, og at godkendelsen hertil derfor var bortfaldet. Kommunen konstaterede i øvrigt, at slagtesvineproduktionen var fortsat i stald 1 og 2, samt i to øvrige eksisterende staldanlæg på husdyrbruget. Den ene stald blev anvendt som slagtesvinestald (stald 16) i miljøgodkendelsen fra 1998, men skulle anvendes som nødstald ved miljøgodkendelsen fra 2008. Den anden stald var anført som servicebygning i miljøgodkendelsen fra 1998, men skulle ved miljøgodkendelsen fra 2008 anvendes som slagtesvinestald (stald 3). Kommunen vurderede, at produktionen kunne fortsætte i de eksisterende stalde, idet stalde tidligere havde været anvendt som slagtesvinestalde i godkendelserne fra 1998 og 2008.

Kalundborg Kommune traf endvidere den 23. maj 2016 afgørelse om, at et anmeldt skift i dyretype ikke var godkendelsespligtigt. Husdyrbrugets tilladte dyrehold var herefter 550 årssøer, 17.600 smågrise (7,1-27 kg), 2.823 slagtesvin (27-110 kg) og 2 heste, svarende til 272,53 DE.

⁴ Dagældende lovbekendtgørelse nr. 625 af 15. juli 1997 om miljøbeskyttelse.

⁵ Dagældende lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.2 Den påklagede afgørelse

Kalundborg Kommune har den 28. februar 2022 med hjemmel i husdyrbruglovens § 41, jf. § 39, revurderet miljøgodkendelsen meddelt den 19. december 2008 til husdyrbruget på Astrupvej 11, 4450 Jyderup, idet husdyrbruget ikke lever op til kravet om maksimal totaldeposition af ammoniak til kategori 1-natur.⁶

Det fremgår af afgørelsen, at husdyrbrugets konsulent i forbindelse med revurderingen har foretaget en beregning i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk af husdyrbrugets totaldeposition til nærmeste kategori 1-natur. Beregningen viser, at husdyrbruget medfører en totaldeposition til nærmeste kategori 1-natur på 1,5 kg N pr. ha pr. år. Ved beregningen har husdyrbrugets konsulent lagt til grund, at ruheden i oplandet mellem naturpunktet og staldanlægget er ”Skov”.

Det fremgår desuden af afgørelsen, at Kalundborg Kommune har kontrolleret konsulentens beregning, og at kommunen i den forbindelse har vurderet, at oplandet mellem naturpunktet og husdyranlægget ikke udgøres af mindst 50 % tæt krat og skovlignende bevoksning eller tæt bebyggelse. Kommunen har derfor vurderet, at ruheden af oplandet i stedet skal angives som ”Landbrug”, og har på den baggrund foretaget en genberegning, hvor ruheden for oplandet er ændret. Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget til nærmeste kategori 1-natur er 1,7 kg N pr. ha pr. år. Totaldepositionen fra husdyrbruget overskrider dermed beskyttelsesniveauet på 0,7 kg N pr. ha pr. år i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26, idet kommunen samtidig har vurderet, at der ikke er kumulation med andre husdyrbrug i nærheden.

Kalundborg Kommune har på den baggrund fundet anledning til, i forbindelse med revurderingen, at påbyde vilkår til husdyrbruget om at nedbringe ammoniakemissionen inden for en tidsfrist med udgangspunkt i den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg. Ved fastsættelsen af tidsfristen har kommunen lagt til grund, at Stald 4 (tidl. stald 16) blev færdigmeldt den 5. september 1992, mens Stald 1, 2, og 3 blev færdigmeldt den 28. oktober 1999, og at der siden da ikke er foretaget godkendelsespligtige ændringer af de fire stalde. Kommunen har derved vurderet, at en renovering af staldanlægget gennemført i perioden 2010-2012 ikke har været godkendelsespligtig.

Af sagens materiale fremgår det, at renoveringen omfattede nyt inventar i slagtesvinestald og løbe-/drægtighedsstald, smågrisehuler og foderbakker i farestald, foderanlæg i drægtighedsstald og poltestald, sprinklere i klima-, fare- og drægtighedsstald, foderanlæg og -automater i poltestald, foderkrybber, støbejernsriste i smågrisebænk og et yderligere staldafsnit, samt udskiftning af tov i linespil og eftersyn af ventilation.

⁶ Jf. § 39, stk. 3 og 8, i dagældende bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kalundborg Kommune har i afgørelsen om revurdering vurderet, at renoveringen udgjorde vedligeholdelse af eksisterende forhold og inventar. Særligt i forhold til renoveringen af gulvet i to staldafsnit har kommunen bemærket følgende i afgørelsen:

”Kommunen har derfor set nærmere på ovennævnte dokumentation vedrørende støbejernsriste:

2. Ved at sammenligne tegninger i byggesag fra 1997 med den indsendte ordrebekræftelse vurderer kommunen, at støbejernsristene er beregnet til smågriseafdeling i stald 1.

9. Ved at sammenligne tegninger i byggesag fra 1997 med det indsendte tilbud vurderer kommunen, at støbejernsristene er beregnet til det staldafsnit i stald 1, som er benævnt Diverseafdeling. I begge tilfælde stemmer areal/mængdeangivelse på ordrebekræftelse/tilbud overens med de angivne mål på tegninger fra byggesag i 1997.

På denne baggrund vurderer kommunen, at der både med hensyn til nummer 2 og 9 alene er tale om udskiftning af gamle spalter med nye spalter, og at dette ikke er godkendelsespligtigt.

[...]

Af historikken fremgår af stald 4 på et tidspunkt har ændret gulv fra fuldspaltegulv til drænet gulv. Dette er formentlig sket i forbindelse med dyrevelfærdskrav herom. En sådan ændring krævede ikke ny godkendelse af stalden. For stald 1, 2 og 3 er indretning og staldgulv uændret siden opførsel af staldene i forbindelse med miljøgodkendelse i 1998.”

Kalundborg Kommune har herefter vurderet følgende i forhold til staldenes restlevetid og fastsættelsen af tidsfristen for opfyldelse af totaldepositionskravet:

”Kommunen har kendskab til staldene og bygningerne ud fra ansøgninger om miljøgodkendelser og byggetilladelser, samt fra gennemførte miljøtilsyn gennem årene.

Ud fra kommunens kendskab til staldene og bygningerne vurderer kommunen, at der er tale om staldanlæg, der er opført i en kvalitet, som er almindelig standard for staldbyggeri i landbruget.

Den indsendte dokumentation for vedligeholdelse/forbedring viser at anlægget er holdt i en god stand, men det ændrer ikke – på trods af investeringens omfang – på kommunens vurdering af hvorvidt staldanlægget skulle være af højere kvalitet end de fleste andre lignende staldanlæg.

Ifølge Danmarks Statistik var der i 2020 1.485 bedrifter med søer, og at de havde i alt 1.036.905 søer. Det giver en gennemsnitlig størrelse på 698 søer/bedrift.

På denne baggrund vurderer kommunen, at der med en godkendt produktion på 550 søer ikke er tale om et stort staldanlæg sammenlignet med øvrige soproduktioner. Endvidere vurderer kommunen, at anlægget ikke i høj grad er fleksibelt i forhold til anvendelsen.

Kommunen vurderer derfor, at der ikke er tale om en helt særlig situation, og at den normale afskrivningsperiode på 15 til 20 år fastholdes.

For alle fire stalde er det mere end 20 år siden, de blev færdigmeldte.

Kommunens vurdering af frist

Kalundborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er grundlag for at forlænge fristen for at efterkomme totaldepositionskravet ud over den normale afskrivningsperiode på mellem 15 og 20 år fra tidspunktet for staldanlæggets etablering. Dermed skulle kravet om en maksimal totaldeposition på 0,7 kg N/ha/år til kategori 1-naturområdet opfyldes allerede nu, jævnfør husdyrbruglovens § 39 og § 41, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 8.

Det er dog kommunens vurdering, at der i det konkrete tilfælde skal fastsættes en frist for overholdelse af depositionskravet, der giver ejer reel mulighed for at undersøge, udvælge og implementere ammoniakreducerende teknologier eller til alternativt at afvikle dyreholdet.

I stald 1 og 2 er der soproduktion. Kommunen vurderer, at dyrene i disse stalde ikke lige kan afsættes eller flyttes. Derfor vurderes det, at det er rimeligt at sætte en frist for overholdelse af ammoniakdepositionskravet på et år fra dato for afgørelse om revurderingen.

I stald 3 og 4 er der slagtesvin- og/eller polteproduktion. Kalundborg Kommune vurderer, at da der i disse stalde er tale om opdræt af slagtesvin og polte, er det rimeligt at kræve, at produktion i disse stalde skal være ophørt senest et halvt år fra dato for afgørelse om revurderingen. Dette medmindre totaldepositionskravet forinden er overholdt.”

På den baggrund har Kalundborg Kommune påbudt følgende vilkår i forbindelse med revurderingen:

- ”1.4: Totaldepositionen med ammoniak fra husdyrbruget til kategori 1-natur må maksimalt være 0,7 kg N/ha/år den 1. marts 2023. Redegørelse og dokumentation for, at kravet til ammoniakdeposition opfyldes, skal indsendes til kommunen senest den 1. marts 2023.

- 1.5: Husdyrproduktion i stald 3 og 4 skal være ophørt senest den 1. september 2022 medmindre totaldeposition med ammoniak til kategori 1-natur forinden er nedbragt til maksimalt 0,7 kg N/ha/år. Redegørelse og dokumentation for, at kravet til ammoniakdeposition opfyldes, skal i givet fald indsendes til kommunen senest den 1. september 2022.”

2.3 Kalundborg Kommunes bemærkninger til klagen

Kalundborg Kommune har den 13. april 2022 fremsendt bemærkninger til klagen, hvori kommunen i hovedsagen henholder sig til de oplysninger og vurderinger, der fremgår af den påklagede afgørelse.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse fra den 19. december 2008, som er meddelt efter 2007-husdyrbruglovens § 12.⁷

Det følger af den nugældende husdyrbruglovs § 39, stk. 1, at tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis et husdyrbrug, der er godkendt eller tilladt efter lovens §§ 16 a eller 16 b, medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold.

Tilsynsmyndigheden må dog i henhold til husdyrbruglovens § 40, stk. 1, som udgangspunkt ikke meddele påbud eller forbud efter § 39, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse eller tilladelse. Når der er forløbet 8 år efter meddelelsen af godkendelsen eller tilladelsen, kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene i en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift, jf. § 39, jf. § 41.

Det følger af husdyrbruglovens § 43 a, stk. 1, at lovens §§ 39-41 også finder anvendelse på husdyrbrug, som er godkendt efter de tidligere gældende regler i §§ 11 og 12 eller godkendt efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse.

De nærmere regler om, hvordan sager om revurdering skal behandles, er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.⁸

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44, stk. 3, at husdyrbrug, der er godkendt efter den tidligere husdyrbruglovs § 12, og som ikke er et IE-husdyrbrug, alene skal revurderes, såfremt husdyrbruget ikke lever

⁷ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁸ Bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, jf. § 80, stk. 10, i bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

op til krav om totaldeposition af ammoniak efter bekendtgørelsens § 26 og § 27, dvs. totaldeposition i forhold til kategori 1 og 2-natur. Revurderingen omfatter alene dette forhold.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 8, at for husdyrbrug, der på tidspunktet for revurderingen ikke lever op til krav om totaldeposition for ammoniak efter §§ 26 og 27, skal kommunalbestyrelsen ved revurderingen sikre, at disse krav overholdes, og at de nødvendige vilkår meddeles som påbud, jf. husdyrbruglovens § 39, jf. § 41, herunder ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik på tidspunktet for revurderingen. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke finder grundlag for at påbyde totaldepositionskravet opfyldt på tidspunktet for revurderingen, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en frist for kravets overholdelse under hensyn til den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg.

Det følger således af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med revurderingen skal vurdere, om der findes tilgængelig teknik, der vil kunne implementeres på husdyrbruget, hvorved totaldepositionskravet vil kunne overholdes. I så fald skal kommunalbestyrelsen ved påbud fastsætte vilkår om implementering af BAT, herunder fastsætte en frist for påbudets efterlevelse. Kun i de tilfælde, hvor der ikke findes tilgængelig teknik på tidspunktet for revurderingen, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en frist for totaldepositionskravets overholdelse.

Højesteret har i en dom af 19. april 2023 udtalt,⁹ at det efter Højesterets opfattelse følger af sammenhængen mellem 1. og 2. pkt. i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44, stk. 8,¹⁰ at der i almindelighed skal udstedes påbud om, at totaldepositionskravet skal opfyldes med det samme, jf. 1. pkt., hvis den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg må anses for udløbet på revurderingstidspunktet. Fastsættelse af en frist for opfyldelse af totaldepositionskravet efter 2. pkt. kommer således efter Højesterets opfattelse normalt kun på tale, hvis den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg ikke kan anses for udløbet på tidspunktet for revurderingen.

I forhold til spørgsmålet om, hvad der forstås ved ”den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg” i § 44, stk. 8, 2. pkt., udtalte Højesteret, at den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg må forstås som staldanlæggets forventede restlevetid beregnet fra etableringstidspunktet, og at der ved at lægge vægt på anlæggets forventede levetid fra etableringen – typisk 15-20 år eller i særlige tilfælde op til 30 år – i almindelighed er taget højde for princippet om proportionalitet og hensynet til forudsigelighed.

⁹ Højesterets sagsnr. BS-26317/2022-HJR. Dommen er optrykt i UfR2023.3011 og MAD2023.57.

¹⁰ Højesteret udtalte sig i dommen om § 39, stk. 7, i den dagældende bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, der er videreført uændret i § 44, stk. 8, i den nugældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at både husdyrbrugets konsulent og Kalundborg Kommune i forbindelse med revurderingen har foretaget beregninger af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget til det nærmest beliggende kategori 1-naturområde. Begge beregninger viser, at beskyttelsesniveauet fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26, stk. 1, ikke er overholdt. Husdyrbrugets konsulent har således beregnet, at husdyrbruget medfører en totaldeposition på 1,5 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen har beregnet, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 1,7 kg N pr. ha pr. år.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har kontrolleret de foretagne beregninger, og nævnet er enig med sagens parter i det valgte beregningspunkt i den nærmest beliggende kategori 1-natur. Nævnet er desuden enig med Kalundborg Kommune i, at ruheden for oplandet bør fastsættes til Landbrug (L), idet der er tale om åbent land, dyrkede marker og/eller græsarealer med læhegn, enkelte områder med træer, spredte bygninger mv.¹¹ Nævnet er herefter enig med kommunen i, at husdyrbruget medfører en totaldeposition til naturområdet på 1,7 kg N pr. ha pr. år, og at husdyrbruget derfor ikke lever op til kravet om en maksimal totaldeposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år til nærmeste kategori 1-natur, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26, stk. 1, nr. 3, idet nævnet tillige er enig med kommunen i, at der ikke er kumulation med andre husdyrbrug i nærheden.

Der er mellem sagens parter enighed om, at der ikke findes tilgængelig teknik, der vil kunne implementeres på husdyrbruget, hvorved totaldepositionskravet vil kunne overholdes. Kalundborg Kommune har derfor i revurderingen fastsat en frist for totaldepositionskravets overholdelse under hensyn til den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg i overensstemmelse med bestemmelsen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44, stk. 8.

Det fremgår af sagens oplysninger, at husdyrbrugets staldanlæg er etableret i henholdsvis 1992 (stald 4) og 1999 (stald 1, 2, og 3). Klager har imidlertid i sagen anført, at der i perioden 2010-2012 er gennemført en omfattende renovering af staldanlægget, hvorfor restlevetiden bør beregnes fra renoveringstidspunktet i stedet for etableringstidspunktet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at såfremt renoveringstidspunktet skal lægges til grund ved beregningen af restlevetiden – i stedet for etableringstidspunktet – må det efter nævnets opfattelse på baggrund af den nævnte dom fra Højesteret forudsætte, at den gennemførte renovering kan sidestilles med en etablering, og dermed at renoveringen er godkendelsespligtig, og at investeringerne i øvrigt er foretaget før den 15. marts

¹¹ Ruhedskoder for oplands- og naturtyper fremgår af Pixi-bog – oplands- og naturtypeeksempler, Fyns Amt, 18. december 2006.

2011, hvor de skærpede regler om totaldepositionskravet til kategori 1-natur trådte i kraft.¹²

Det fremgår af sagens oplysninger, at husdyrbruget ikke ansøgte om godkendelse hertil i forbindelse med gennemførelsen af de konkrete renoveringer. Kalundborg Kommune har derfor ikke på daværende tidspunkt taget stilling til spørgsmålet om godkendelsespligt. Kommunen har dog efterfølgende i forbindelse med den nu gennemførte revurdering vurderet, at renoveringen ikke ville have været godkendelsespligtig, såfremt der forudgående var blevet ansøgt herom, idet der efter kommunens vurdering er tale om vedligeholdelse af eksisterende forhold og inventar.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Kalundborg Kommunes vurdering af, at den gennemførte renovering ikke var godkendelsespligtig. Det følger således af praksis efter de dagældende regler, at såfremt en ændring er uden betydning for de landskabelige og forureningsmæssige forhold, herunder ikke er til skade for miljøet og ikke kan påvirke de omboende væsentligt, samt ikke har indflydelse på husdyrproduktionens størrelse og sammensætning, vil ændringen ikke være godkendelsespligtig. Tilsvarende vil renoveringer eller ændringer af stalde og staldinventar ikke være godkendelsespligtig, såfremt ændringerne skyldes nye lovkrav om dyrevelfærd, idet der i så fald som udgangspunkt er tale om miljømæssige forbedringer uden negative konsekvenser for omgivelserne.¹³ Det er nævnets opfattelse, at de konkrete renoveringsarbejder, der er udført på husdyrbruget, ikke har påvirket produktionens størrelse eller sammensætning og heller ikke har haft negative konsekvenser for omgivelserne. Nævnet er følgelig enig med kommunen i, at udgangspunktet om, at etableringstidspunktet skal lægges til grund ved beregningen af restlevetiden, i forhold til det konkrete husdyrbrug må fastholdes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder herefter desuden ikke grundlag for at tilsidesætte Kalundborg Kommunes vurdering af, at anlæggets forventede levetid ikke overstiger den typiske levetid for et staldanlæg på 15-20 år. Nævnet har i sin vurdering lagt vægt på, at kommunen som tilsynsmyndighed må forventes at have et indgående kendskab til staldanlægget, herunder på baggrund af gennemførte miljøtilsyn, og at staldanlægget efter det oplyste vurderes at være et typisk og gennemsnitligt staldanlæg i almindelig god stand. Staldanlæggets kvalitet vurderes således ikke at være ekstraordinær sammenlignet med andre staldanlæg, som løbende er renoveret. Der er dermed efter nævnets opfattelse ikke i nærværende sag tale om en helt særlig situation, hvor den normale afskrivningsperiode bør fraviges.

¹² Totaldepositionskravet for ammoniak til visse naturkategorier blev indført ved lov nr. 122 af 23. februar 2011 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Ændringsloven trådte i kraft den 15. marts 2011. Om ændringsloven se i øvrigt Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 18. december 2020 i sagsnr. 19/07406, som stadfæstet ved Højesterets dom af 19. april 2023.

¹³ Om praksis efter de dagældende regler se Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (gældende før 2017) – link hertil: <https://oldwiki.mst.dk/Husdyrvejledning.Godkendelsespligt.ashx>.

På den baggrund stadfæster Miljø- og Fødevareklagenævnet Kalundborg Kommunes afgørelse af 28. februar 2022, idet der efter nævnets vurdering ikke med klagen i øvrigt er fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af kommunens afgørelse. Det vil herefter være op til kommunen som tilsynsmyndighed at fastsætte en ny frist for påbuddets efterkommelse.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Kalundborg Kommunes afgørelse af 28. februar 2022 om revurdering af miljøgodkendelse til et svinebrug på Astrupvej 11, 4450 Jyderup.

Kalundborg Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Kalundborg Kommune (Plan, Byg og Miljø, sagsnr. 22/004272) samt for klager og dennes repræsentant via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://mfkn.naevneneshus.dk>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ann Toft Kristensen
Stedfortrædende formand